

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

10. Mundum beneficijs diuinis plenum, ad gratiaru[m] actione[m] nos
vocare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

444 Ca. XLIII. Omnes ad pœnitentiã & gratiarũ actionẽ vocari.
ad ipsum malitiã barathrum deuenerunt. Alij rursus illinc ascende-
runt in calum, & ex orchestra, ad Angelicam migrare conuersa-
tionem; & tantam virtutem exhibuerunt, vt expulerint demones, &
alia multa fecerint signa.

IX.

Sed neque Confessarios non compellat vtraque hæc hi-
storia monetque, vt se Patres esse, aut paternos iudices oportere,
meminerint. Si Dei vices agunt, Dei clementiam imitentur,
neque sint in homines, homines ipsi, Conditore suo imitiores.
Sciant se quoque iudicandos. Qualem ergo ipsi cupiunt habere
iudicem Deum, tales & ipsi se se iudices exhibeant. Quid medicus
prodest, qui vulnera non sanat, sed exasperat? & plagas
detegenti plagas accumulatur? Itaque qui paternè vult agere cum
pœnitente, contritionem eliciat, non indignationem: in spem,
peccatorem erigat, non conijciat in desperationis abyssum. Et
si enim nonnullis in saxum induratis malleo opus est, vt conterantur;
cum quibus si leniter agas, laudare eos videberis, & in peccatis
confirmare; qui vtique fortiter tangendi sunt, vt, per callum,
dolorem perfentiscant: sunt tamen alij, qui acri monitione
penitus franguntur, quos quocunque flectas, si diuini amoris ac
misericordiæ adhibeas suauitatem. His & concionator, & confessarius
Deum iustum quidem, sed, in hac vita maximè, clementem ante oculos
ponat; illum nempe Deum, qui vocat

S. Augustin.
in Psal. 32.
serm. 1.

*auerfos, donat peccata conuersis. patiens est super peccatores, donec
conuertantur. Quodcumque conuersi fuerint: prætèrita obliuiscitur,
futuram promittit. Hortatur pigros, consolatur afflictos, docet studiosos,
adiuuat dimicantes, neminem deserit laborantem & exclamantem ad se:
donat vnde sibi sacrificetur, ipse tribuit, vnde placetur. Hoc magnum
misericordiæ tempus, non nos transeat. Veniturum est enim iudicium.
Et tunc erit pœnitentia, sed infructuosa. Huiusmodi conciones,
hamus sunt, quo trahuntur etiam in magno peccatorum pelago natantes:
prunæ sunt, quibus bona indoles liquefit: flammæ sunt, quibus etiam
frigida corda incenduntur.*

X.

Quis beneficium nouit, & non amat? Quidquid huc vsque
laboratum est, laboratum est, vt Deum bonum, iustum, misericordem,
facientem omnibus bene, nosceremus. Vel Seneca hunc ex hac
notitia fructum agnouit: nam contra Epicurum disputans, qui Deum
non esse de nobis sollicitum, nec conferre nobis

nobis vlla bona, sacrilegã inscitã docebat, negat vllum esse, ad quem aliquid, ex illo benignissimo fonte, non manãrit. *Non dat Deus beneficia, inquit, sed securus & negligens nostri, auersus à mundo aliud agit, aut (qua maxima Epicuro fœlicitas videtur) nihil agit, nec magis illum beneficia, quàm iniuria tangunt. Hoc qui dicit, non exaudit precantium voces, & undique sublatis in calum manibus vota facientium priuata ac publica. Quod profecto non fieret, nec in hunc furorem omnes mortales consensissent alloquendi surda numina, & inefficaces Deos, nisi nossent illorum beneficia nunc vtrò oblata, nunc orantibus data, magna, tempestiua, ingentes minas interuentu suo soluentia. Quis est itaq; tam miser, tam neglectus, quic tam duro fato, & in pœnam genitus, vt non tantam Deorum munificentiam senserit? ipsos complorantes, sortem suam, & querulos circumspice, inuenies non ex toto beneficiorum caelestium expertes, neminem esse, ad quem non aliquid ex illo benignissimo fonte manauerit. Parum autem id quidem nascentibus ex equo distribuitur? vt qua sequuntur in equali dispensata mensura transeamus, parum dedit natura cum se dedit? Non dat Deus beneficia? Vnde ergo ista qua possides? qua das? qua negas? qua seruas? vnde hac innumerabilia oculis aureis & animum mulcentia? Vnde illa luxuriam quoque instruens copia? neg, enim necessitatibus tantummodo nostris prouisum est, vsque in delicias amamur. Tot arbuta non vno modo frugifera, tot herba salutare, tot varietates ciborum, per totum annum digesta, vt inertis quoque foruita terra alimenta preberent. Iam animalia omnis generis, alia in sicco solidoque, alia in humido innascentia, alia per sublimem dimissa, vt omnis rerum natura pars tributum aliquod nobis conferret. Flumina hæc amœnissimis flexibus campos cingentia, illa prebitura commercijs viam, vasto & nauigabili cursu vadentia, ex quibus quadam, statis diebus, mirabile incrementum trahunt, vt anhela & feruenti subiecta celo, loca subita vis aestiui torrentis irriget. Quid medicatorum torrentium vena? quid in ipsis littoribus aquarum calentium exundatio? Te, Lari maxime, teque Fluctibus & fremitu assurgens Benace marino. Si pauca quis tibi donasset iugera, accepisse te diceres beneficium, immensa terrarum latè patentium spatia negas esse beneficia? si pecuniam tibi aliquis donauerit, & arcam tuam (quoniam id tibi magnum videtur) impleuerit, beneficium vocabis. tot metalla defodit, tot flumina emisit in era, super qua decurrunt sola aurum vehentia: argenti, æris, ferri immane*

Senec. lib. 4.
de benef. c.
5. 6. 7.

446 Ca. XLIII. Omnes ad poenitentiam & gratiarum actionem vocari.
pondus omnibus locis obrutum, cuius inuestigandi tibi facultatem de-
dit, ac latentium diuitiarum, in summa terra, signa disposuit. negas te ac-
cepisse beneficium? Si domus tibi donetur, in qua marmoris aliquid re-
splendeat, & tectum nitidius auro aut coloribus sparsum, num medicore
munus vocabis? Ingens tibi domicilium, sine ullo incendio aut ruina me-
tu, struxit, in quo vides non tennes crustas, & ipsa, qua secantur, la-
mina graciliores, sed integras lapidis pretiosissimi moles, sed totas varie
distinctasq; materia, cuius tu paruula frustra miraris, tectum vero ali-
ter nocte, aliter interdum fulgens, negas te vllum munus accepisse? &
cum ista, qua habes, magno estimes, quod est ingrati hominis, nulli
debere te iudicas? Vnde tibi istum quem trahis spiritum? Vnde istam,
per quam actus vite tuae disponis atq; ordinas, lucem? Vnde sanguinem,
cuius cursu vitalis continetur calor? Vnde ista palatum tuum saporibus
exquisitis ultra satietatem laceffentia? Vnde haec irritamenta iam lassae
voluptatis? Vnde ista quies, in qua putrescis ac marces? nonne, si gratus
es, dices? Deus nobis haec otia fecit.

Namq; erit ille mihi semper Deus, illius aram

Sepe tener nostris ab oculibus imbuet agnus.

Ille meas errare boues, ut cernis, & ipsum.

Ludere, quae vellem, calamo permisit agresti.

Ille Deus est, non qui paucas boues, sed qui per totum orbem armenta
dimisit, qui gregibus ubiq; passim vagantibus pabulum praestat, qui pas-
cua hibernis aestiua substituit, qui non calamo tantum cantare, & agre-
ste atq; inconditum carmen, ad aliquam tantum oblectationem modulari
docuit, sed tot artes, tot vocum varietates, tot sonos, alios, spiritu no-
stro, alios, externo, cantus eduturos commentatus est. Neq; enim no-
stra ista quae inuenimus dixeris, non magis quam quod crescimus, quam
quod ad constitutum tempus sua corpori officia respondent. Num pue-
rilium dentium, nunc ad surgentem iam aetatem, & in robustiorem gra-
dum transeuntem pubertatem, & ultimus ille dies fugienti vitae terminum
ponens. Intra sunt nobis, omnium aetatum, omniumq; artium semina,
magisterq; ex occulto Deus producit ingenia; immo producit omnia,
& producit sapientissimam bonitate temperata, ut iure ubique di-
cere possimus: Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen
tuum, in vniversa terra?

Psal. 8. 1.

I X.

Immo, quam amabile? Idcirco dicitur: Oleum effusum
nomen tuum, ideo adolescentula dilexerunt te; quae oleo atque odo-
re tan-